

Sygn. akt VI Gz 29/16

POSTANOWIENIE

Dnia 12 luty 2016 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Harmata

po rozpoznaniu w dniu 12 luty 2016r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa : G. V. Niestandaryzowany (...)

przeciwko: G. Ś.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego w Rzeszowie V Wydziału Gospodarczego z dnia 7 września 2015r., sygn. akt V GC 1186 /15

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Zarządzeniem w sprawie pozwany został wezwany do uiszczenia kwoty 2 500 zł tytułem zaliczki na poczet opinii biegłego. W odpowiedzi wniósł o zwolnienie od kosztów sądowych podając, iż koszty te przekraczają jego aktualne możliwości finansowe i nie jest on w stanie spełnić tego obowiązku bez uszczerbku dla utrzymania siebie i rodziny. Z dołączonego oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania wynikało, iż pozwany ma na utrzymaniu córkę, nie posiada majątku, a roczny dochód z prowadzonej działalności gospodarczej za rok 2014 to kwota 34 606,35 zł. Pozwany ponosi wydatki miesięczne w kwocie 700 zł na alimenty, 1200 zł czynsz najmu i 300 zł media. Pozwany nie miał możliwości finansowego przygotowania się do procesu, gdyż o procesie dowiedział się z chwilą otrzymania odpisu pozwu.

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Rzeszowie oddalił wniosek pozwanego zwolnienia od kosztów sądowych.

W uzasadnieniu wskazał, iż pokrycie przez pozwanego kosztów sądowych w przedmiotowej sprawie w żaden sposób nie powinno spowodować uszczerbku w koniecznym utrzymaniu własnym i rodziny pozwanego. W związku z prowadzoną działalnością gospodarczą wnioskodawca posiada stały dochód, a wydatki wskazywane w oświadczeniu nie stanowią nadmiernego obciążenia finansowego. Kwota 2500 zł na poczet wnioskowanej opinii biegłego w świetle złożonego oświadczenia majątkowego nie jest wygórowana skoro miesięczny dochód pozwanego to kwota 2900 zł i ta powinna pozwolić mu na poczynienie stosownych oszczędności na poczet ewentualnych kosztów sądowych. Ponadto na dzień złożenia wniosku nie została w sposób kompleksowy wykazana bieżąca sytuacja majątkowa strony wnoszącej o zwolnienie, winien on bowiem przedstawić szczegółowe informacje o dochodach i źródłach utrzymania, a przedłożone do pisma dokumenty w postaci zeznań podatkowych nie wykazują w sposób dostateczny rzeczywistych możliwości finansowych pozwanego. Celem instytucji zwolnienia od kosztów sądowych jest pomoc państwa dla ubogich, instytucja ta stanowi wyjątek od reguły, stąd zwolnienia mogą być stosowane w sytuacjach wyjątkowych. To,

iz uzyskiwany dochód z prowadzonej działalności stanowi pokrycie innych zobowiązań nie świadczy, iz pozwany nie jest w stanie wygospodarować kwoty związanej z prowadzeniem procesu sądowego.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył pozwany. Zaskarżając powyższe postanowienie w całości zarzucił Sądowi Rejonowemu naruszenie art. 102 ust. 1, 102 ust. 3, 109 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz art. 233 § 1 kpc; wnosząc o zmianę zaskarżonego postanowienia i zwolnienie pozwanego od kosztów sądowych w całości ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu pozwany zarzucił, iz wykonał ciężący nań obowiązek przedstawienia oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania i nie był wzywany przez Sąd do jego poprawienia bądź uzupełnienia, Sąd nie przeprowadził również procedury wszczęcia stosownego dochodzenia na podstawie art. 109 ust. 1 ustawy, a także odebrania przyrzeczenia po uprzednim pouczeniu o karze grzywny w przypadku świadomego podania nieprawdziwych okoliczności (art. 102 ust. 3 i 111 ust. 1 ustawy). Tym samym nie miał podstaw dla stwierdzenia, iz informacje przedstawione przez pozwanego są niepełne i budzą wątpliwości Sądu, w przedmiocie ich wiarygodności. Brak również podstaw dla przyjęcia przez Sąd, iz pozwany winien przygotować się finansowo i zgromadzić oszczędności niezbędne do pokrycia ewentualnych kosztów w sprawie. W ocenie pozwanego obowiązek uiszczenia zaliczki na poczet wnioskowanej opinii w kwocie 2500 zł jest opłatą wygórowaną skoro pozwany uzyskuje miesięczny dochód netto w wysokości około 2900 zł. Wynagrodzenie to nie jest wystarczające do poczynienia oszczędności na poczet ewentualnych kosztów sądowych skoro pozwany nakaz zapłaty otrzymał w dniu 26 czerwca 2015r., sprzeciw złożył w dniu 10 lipca 2015r., a wezwanie do uiszczenia zaliczki otrzymał w dniu 17 sierpnia 2015r. Po pomniejszeniu kwoty osiąganego miesięcznego dochodu pozwanego o kwotę wydatków stałych pozwanemu pozostaje kwota około 700 zł. Pozwany nie posiada zdolności by otrzymać kredyt lub pożyczkę od instytucji finansowej, nie jest w stanie płacić również regularnie alimentów i to jest dostateczny dowód na to, że sytuacja finansowa pozwanego jest trudna i nie dysponuje dochodami miesięcznymi przekraczającymi ich wysokość wskazaną w oświadczeniu. W dniu 6 sierpnia 2015r. pozwany otrzymał dwie decyzje (...) K. orzekające o odpowiedzialności podatkowej pozwanego za zaległości (...) z o.o. - należność główna wraz z odsetkami i kosztami uprzednich postępowań egzekucyjnych przeciwko spółce wyniosła 95 265,83 zł.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie powoda w zakresie w jakim wnosi o uchylenie lub zmianę zaskarżonego postanowienia nie jest uzasadnione. W ocenie Sądu Okręgowego brak jest podstaw do zwolnienia pozwanego od kosztów sądowych.

Istotnie stwierdzić należy, iz Sąd Rejonowy rozstrzygając kwestię zwolnienia od kosztów sądowych nie wykorzystał procedury związanej z wszczęciem dochodzenia w zakresie zbadania sytuacji majątkowej pozwanego, nie wzywał również do złożenia przyrzeczenia w zakresie treści złożonego oświadczenia. Wskazać jednak należy, iz niezależnie od stwierdzenia, iz na dzień złożenia wniosku nie została wykazana w sposób kompleksowy sytuacja majątkowa pozwanego, Sąd dysponując oświadczeniem majątkowym oraz dołączonym doń zeznaniem o wysokości osiągniętego dochodu w roku 2014r. poczynił zasadne ustalenia w zakresie możliwości poniesienia przez pozwanego kwoty 2500 zł tytułem zaliczki na opinię biegłego, ta kwota bowiem wyznacza na aktualnym etapie postępowania zakres obowiązku fiskalnego leżącego po stronie pozwanego.

Sąd Rejonowy prawidłowo wskazał, iz pozwany w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą posiada stały dochód. Jak wynika z zeznania o wysokości osiągniętego dochodu w roku 2014 osiągnięty przez niego przychód z prowadzonej działalności gospodarczej to kwota 49 424, 03 zł, co średnio miesięcznie oznacza przychód w wysokości 4 118, 66 zł. Istotnie pozwany ponosi również koszty prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej – w roku 2014 to kwota 20 268,19 zł– jednak kwestia kosztów prowadzonej działalności jest kwestią podejmowanych przez niego decyzji ekonomicznych. Proporcjonalność w zakresie wzajemnego zestawienia przychodów i wydatków jest kwestią racjonalności prowadzonej działalności gospodarczej i nie można przyjąć, aby wygenerowanie wysokich kosztów tej działalności powodowało jednoczesne uprawnienie przedsiębiorcy do uzyskania zwolnienia od kosztów sądowych. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie wyrażonym w postanowieniu z dnia 26.04.2006r. (I

ACz 447/06) wykazywanie, iż działalność gospodarcza przyniosła stratę, nie może stanowić samoistnej podstawy do przyznania zwolnienia od kosztów, zwłaszcza w sytuacji, gdy strona uzyskuje wysokie przychody i wykazuje bardzo wysokie koszty uzyskania tych przychodów. Jak wynika z zeznania o wysokości osiągniętego dochodu w roku podatkowym 2014r. pozwany osiągnął również przychód z innego źródła (PIT -37) w wysokości 11 556,91 zł (dochód – 11 000,67 zł). Należy założyć, iż skoro pozwany uważał przedstawienie tej dokumentacji jako właściwego kryterium jego sytuacji finansowej, to sytuacja jego aktualnie kształtuje się analogicznie.

Dostępność do Sądu (w tym obrony swych praw) wymaga z natury rzeczy posiadania środków finansowych, posiadanie tych środków, ewentualnie ich zabezpieczenie jest istotnym elementem decyzji w zakresie dysponowania swoimi środkami finansowymi. Pozwany zawnioskował dowód z opinii biegłego w sprzeciwie wniesionym 10 lipca 2015r. i winien liczyć się z koniecznością poniesienia w tym zakresie wydatku. O tego czasu upłynął już okres ponad pół roku i w tym czasie również winien on być brać pod uwagę kwestię zgromadzenia bądź uzyskania koniecznej kwoty na pokrycie zaliczki ewentualnie ograniczenia swych wydatków. Jak wynika z przedstawionej przez pozwanego umowy najmu wynajmuje on mieszkanie w K. o łącznej powierzchni 63m kw, składające się z 3 pokoi. Także okoliczność, iż pomimo stałych dochodów pozwany nie płaci należności alimentacyjnych nie może stanowić podstawy do przerzucenia ciężaru finansowego prowadzonego procesu na innych podatników, podobnie jak obowiązek zapłaty grzywny, nałożonej na pozwanego wyrokiem nakazowym przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie z dnia 10.04.2014r. czy mandatu oraz obciążeniem w kwocie 500, 39 zł należności głównej wraz z odsetkami i kosztami wynikającym z nakazu zapłaty SR Lublin Zachód w L..

Dodać również należy, iż oceny tej nie zmieniają przedstawione do zażalenia decyzje Naczelnika Urzędu Skarbowego z dnia 31.lipca 2015r., po pierwsze z dokumentów tych nie wynika by decyzje były prawomocne, nie wynika z nich także, by pozwany bądź należności te uiścił bądź by wszczęto co do nich egzekucje, innymi słowy, że ich wydanie, poza powiększeniem stanu wierzytelności pozwanego, miało wpływ na realne przesunięcia finansowe po stronie pozwanego.

Stąd też dzielając stanowisko Sądu Rejonowego, iż instytucja zwolnienia od kosztów sądowych nosi charakter wyjątkowej, w braku podstaw dla jej zastosowania, orzeczono jak w sentencji na mocy art. 385 kpc w zw. z art. 397 par. 2 kpc.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)